

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie**
- **Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Naar aanleiding van het op het Overlegcomité bereikte akkoord wordt het toezicht op de veiligheid van aardgasdistributie per 1 april 2025 bij de gewesten geoperationaliseerd. Dit ontwerpbesluit voorziet dan ook in de bepaling van de inwerkingtreding op die voormelde datum van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 'tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie'.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2024/175 werd op 10 mei 2024 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 mei 2024 verkregen.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd op 31 mei 2024 bekomen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

A.1. Bevoegdheid over de aardgasdistributieveiligheid

De regels met betrekking tot de aardgasdistributieveiligheid zijn momenteel nog opgenomen in de wet van 24 december 1970 'betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij

de exploitatie van gasdistributie-installaties¹, en haar uitvoeringsbesluit, het koninklijk besluit van 28 juni 1971². Zowel die wet als het KB werden tot op heden nog nooit gewijzigd.

In het advies nr. 70.190/VR van 8 november 2021 was de Raad van State in het kader van een adviesvraag over een koninklijk besluit dat de regeling uit het voormelde koninklijk besluit van 28 juni 1971 ging wijzigen tot de conclusie gekomen dat de “regeling met betrekking tot veiligheidsmaatregelen betreffende de installaties die de netactiviteit van gasdistributie ondersteunen, tot de bevoegdheid van de gewesten moet worden gerekend.” De federale overheid heeft dit advies pas begin 2023 aan de gewesten bezorgd en heeft te kennen gegeven dat zij in de nabije toekomst dan ook niet langer zal instaan voor het toezicht en de handhaving van deze veiligheidsvoorwaarden. De federale overheid had initieel daarbij te kennen gegeven niet langer voor het toezicht te willen instaan met ingang vanaf 1 juli 2024. De gewesten waren echter unisono van mening dat een dergelijke overdracht op dermate korte termijn noch juridisch, noch operationeel haalbaar is.

Aangezien de bevoegdheid voor de veiligheid van aardgasdistributie volgens de Raad van State in het kader van de staatshervorming van 1988 aan de gewesten werd overgedragen, zal via invoeging door middel van het decreet van 17 mei 2024³ vanaf het jaar 2026 een specifieke eigen Vlaamse regeling van kracht worden. De memorie van toelichting⁴ bij dit voormelde decreet omvat een uitgebreide analyse van deze bevoegdheidsproblematiek.

In de tussentijd wordt regelgevend wel voorzien in een tijdelijke oplossing voor het toezicht op deze regeling. Artikel 2 van de wet van 24 december 1970 maakt qua handhaving voor de door of krachtens deze wet ingestelde verplichtingen de toezichts- en sanctiemogelijkheden uit hoofdstuk VI van de wet van 12 april 1965⁵ van toepassing. Daarom wordt expliciet van artikel 2 van de wet van 24 december 1970 s afgeweken zodat in afwijking van hoofdstuk VI van de wet van 12 april 1965 de daartoe door de leidend ambtenaar aangeduide personeelsleden van het departement Omgeving bevoegd zijn voor de controle op de naleving van de voorwaarden en de verplichtingen die opgelegd zijn door of krachtens deze wet. Parallel wordt artikel 16.1.1 van het DABM aangepast zodat de wet van 24 december 1970 wordt opgenomen in de lijst van bepalingen waar titel XVI van het DABM m.b.t. toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen op van toepassing wordt, en wordt het niet naleven van de wet en haar uitvoeringsbepalingen gelijk gesteld met een milieu-inbreuk.

Die overgangsbepalingen zijn opgenomen in artikel 4 en artikel 6 van het voormelde decreet van 17 mei 2024. De inwerkingtreding van deze bepalingen werd aan de Vlaamse Regering gedelegeerd aangezien de gewesten nog in onderhandeling waren met de federale overheid om een concrete datum te bepalen vanaf wanneer de federale diensten niet langer zullen instaan voor het toezicht en de handhaving.

A.2. Beslissing Overlegcomité d.d. 24 april 2024

Op het Overlegcomité van 24 april 2024 werd na overleg tussen de vertegenwoordigers van de federale regering en de gewestregeringen aangaande deze problematiek recent beslist dat teneinde zo snel mogelijk, en uiterlijk op 1 april 2025, een ordentelijke overdracht te organiseren waarbij rekening gehouden wordt met de beperkingen van elke overheid, het Overlegcomité op basis van het gevoerde overleg vaststelt dat:

---

¹ BS 12 januari 1971

² Koninklijk Besluit van 28 juni 1971 ‘betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van installaties voor gasdistributie door middel van leidingen’, BS 15 september 1971.

³ Decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie’.

⁴ *Parl. St. Vlaams Parlement (2023-2024)*, St. 2127/1.

⁵ Wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen’.

- de Gewesten de nodige initiatieven nemen voor de rekrutering van personeel;
- de FOD Economie met het oog op kennisoverdracht de nodige opleiding zal organiseren en de vereiste documentatie zal overmaken.

Aan de voormelde beslissing van het Overlegcomité wordt met dit ontwerpbesluit uitvoering gegeven zodat wat het Vlaamse Gewest betreft het departement Omgeving met ingang van 1 april 2025 deze toezichts- en handhavingstaken zal opnemen.

Gelet op de veiligheidsrisico's die gepaard gaan met de bevoegdheid voor de veiligheid van aardgasdistributie zoals ingeschreven in de nieuwe artikelen 4 en 6 van het voormelde decreet en het feit dat – de dodelijke gasexplosie op de Paardenmarkt te Antwerpen indachtig - de Vlaamse minister van Omgeving geen enkel risico wil nemen met de veiligheid van de bevolking, wordt voorgesteld om deze datum (1 april 2025) juridisch gezien zo snel mogelijk formeel vast te stellen zodat er op dit punt enerzijds juridische klaarheid is, en anderzijds het departement Omgeving met een duidelijke timing indachtig het nodige personeel concreet kan rekruteren (zie *infra* punt 3.C) en kan opleiden, waarbij ten volle gebruik zal worden gemaakt van de aangeboden kennisoverdracht vanuit de FOD Economie.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1:

Dit artikel bepaalt de datum van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 'tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie'. Naar aanleiding van het op het Overlegcomité bereikte akkoord wordt het toezicht op de veiligheid van aardgasdistributie per 1 april 2025 bij het Vlaamse Gewest geoperationaliseerd.

ARTIKEL 2:

De Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, is belast met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Zie punt C wat betreft de budgettaire impact van de reeds eerder op 12 april 2024 door de Vlaamse Regering formeel besliste bijkomende personeelsinzet bij het departement Omgeving voor de uitvoering van deze nieuwe taken.

A.2. Het ongunstige advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 mei 2024 gaat als bijlage 2.

Uit het advies blijkt dat de formele reden dat de Inspectie van Financiën ongunstig adviseert het feit is dat de adviesvraag door het VEKA werd ingediend in plaats van door het departement Omgeving. Met die hoogst formalistische zienswijze kan evenwel *niet* worden ingestemd. Het VEKA dat, net zoals het departement Omgeving, conform artikel 6, §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 'tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering' onder het hiërarchisch gezag valt van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en toerisme, werd op instructie van diens kabinetmedewerkers immers belast met de opmaak van dit ontwerpbesluit. De reden hiervoor is dat het agentschap omwille van diens voorbereidende rol bij het voormelde decreet en het feit dat de materie verband houdt met energierecht het best geplaatst was om de opmaak te trekken van het uitvoeringsbesluit dat in uitvoering van artikel 52 van het voormelde decreet de inwerkingtreding bepaalt van artikel 4 en 6 van het voormelde decreet en waarbij uitvoering wordt gegeven aan de beslissing van het Overlegcomité ("1 april 2025") met

betrekking tot de timing van de concrete overdracht van de toezichtstaken tussen de federale overheid en de gewesten. Beleidsvoorbereiding met betrekking tot regelgeving aangaande het energierecht behoort immers conform titel II van het Energiebesluit van 19 november 2010 ook tot de taakstelling van dat agentschap. Het agentschap gaf zodoende louter uitvoering aan een operationele beslissing in het kader van de uitoefening van het hiërarchisch gezag van die minister.

Tot slot heeft er - in tegenstelling tot wat de Inspectie in zijn advies doet uitschijnen - tussen de leidende ambtenaren van het VEKA en van het departement Omgeving wel degelijk voorafgaandelijk overleg plaatsgevonden met betrekking tot dit dossier. De administrateur-generaal van het VEKA heeft immers de waarnemend secretaris-generaal van het departement Omgeving per e-mail d.d. 30 april 2024 bij het ontwerp dossier betrokken, en het agentschap heeft de vervolgens per e-mail d.d. 2 mei 2024 door het departement bezorgde beperkte opmerkingen integraal overgenomen en in de voorliggende nota aan de Vlaamse Regering verwerkt.

A.3. Het begrotingsakkoord d.d. 31 mei 2024 gaat als bijlage 3.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Gelet op de veiligheidsrisico's die gepaard gaan met de bevoegdheid voor de veiligheid van aardgasdistributie zoals ingeschreven in de nieuwe artikelen 4 en 6 van het voormelde decreet en het feit dat de Vlaamse minister van Omgeving geen enkel risico wil nemen met de veiligheid van de bevolking, besliste de Vlaamse Regering al op 12 april 2024⁶ formeel om de volgende bijkomende personeelsleden te voorzien binnen het departement Omgeving voor deze taken, gekoppeld aan deze nieuwe bevoegdheid en dit buiten de koppenbesparingsdoelstellingen:

- 2 tijdelijke VTE (niveau A, beleidsmedewerkers) voor het beleidsvoorbereidend werk en implementatie (o.a. voorbereiding eigen Vlaams handhavingssysteem) tot uiterlijk 31 december 2026;
- 2 permanente VTE (niveau A, toezichthouders) voor het beleidsvoorbereidend werk, implementatie en de structurele, effectieve uitvoering van de bevoegdheid.

De weerslag op het personeelsbudget werd toen als volgt begroot:

Graad & Rang	Hoedanigheid	Eenheidskost/jaar	Aantal	Totale kost	Profiel
Adjunct van de directeur (rang A1)	Contractueel	€80.815,16	4	€323.260,64	2 toezichthouders + 2 beleidsmedewerkers
Totaal: €323.260,64					

Hiernaast wordt er een werkingskost in rekening gebracht van het betrokken personeel: met name, 8.725 euro per persoon.

De uitgaven, wat betreft de beleidsmedewerkers en toezichthouders, worden bijkomend voorzien en aangerekend op uitgavenartikel QB0 – 1QAX2ZZ-WT voor de werkingskosten en uitgavenartikel op QB0 – 1QAX2ZZ-LO voor de personeelsuitgaven.

Aan deze reeds eerder genomen regeringsbeslissing dient thans operationeel door het departement Omgeving verder uitvoering worden gegeven ten einde dat het departement deze toezichts- en handhavingstaken met ingang van 1 april 2025 daadwerkelijk zal opnemen.

⁶ VR 2024 1204 DOC.0454/1

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet voor advies worden voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit vervolgens in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar eerste principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Handhaving en Justitie, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen

1. voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de inwerkingtreding van de artikelen 4 en 6 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie;
2. Advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 mei 2024;
3. Begrotingsakkoord d.d. 31 mei 2024.